

Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Śląskich
w Bieruniu

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY SZKOŁY

opracowany na podstawie corocznej diagnozy
w zakresie występujących w środowisku szkolnym
potrzeb rozwojowych uczniów,
w tym czynników chroniących i czynników ryzyka,
ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem
substancji psychotropowych, środków zastępczych
oraz nowych substancji psychoaktywnych

wrzesień 2020r.
uchwała Rady Rodziców nr 1 dnia 18 września 2020 r.

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

1. Program wychowawczo – profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Śląskich w Bieruniu jest programem integrującym wszelkie działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły. Jego celem jest wspieranie ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmocnione i uzupełnione przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.
2. Szkoła planując i realizując wszelkie działania wychowawczo – profilaktyczne działa w zgodzie z:
 - A. następującymi dokumentami prawnymi:
 - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997r. nr 78, poz. 483)
 - Konwencja Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991r. nr 120, poz. 526 i 527)
 - Ustawa z dnia 7 września 1991 r. O Systemie Oświaty (Dz.U. 2004r. nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami)
 - Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. 2016r., poz. 59)
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. O ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2011r. Nr 231, poz. 1375)
 - Ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. O zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2010r. nr 81, poz. 529)
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2012r. poz. 1356 z późniejszymi zmianami)
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. O przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2015r. poz. 857)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form przeprowadzania w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015r. poz.1249)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form przeprowadzania w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018r. poz. 214)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2017r. poz. 356)
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z dn. 7 maja 2013 r.)
 - B. następującymi programami:
 - Narodowy Program Zdrowia (na lata 2016 – 2020)
 - Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
 - Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
 - Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
 - Rządowy Program „Bezpieczna +”

- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przeszłości Wśród Dzieci i Młodzieży
- C. dokumentami szkolnymi:
- Statut Liceum Ogólnokształcącego im. Powstańców Śląskich w Bieruniu
 - Koncepcja Pracy Szkoły
- D. głównymi kierunkami polityki oświatowej państwa
3. Misja szkoły:
Uczyć i wychowywać ku przyszłości.
4. Wizja – model absolwenta:
Człowiek kompetentny, twórczy i uczciwy, znający swoją wartość, ambitny i świadomy swoich możliwości, nadto wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka.
5. Diagnoza sytuacji wychowawczej
Diagnoza została przeprowadzona podczas spotkań Zespołu Wychowawczego w czerwcu oraz w sierpniu 2020 roku. Jej podstawą są bieżące obserwacje i analizy sytuacji wychowawczej, ze szczególnym uwzględnieniem rozmów prowadzonych przez wychowawców zespołów klasowych oraz pedagoga szkolnego podczas lekcji oraz spotkań indywidualnych z uczniami, jak również podczas spotkań indywidualnych z rodzicami uczniów. Do sporządzenia diagnozy wykorzystano również wyniki następujących badań ankietowych przeprowadzonych w szkole w roku szkolnym 2019/20:
„Mocne i słabe strony pracy szkoły na podstawie wypowiedzi uczniów i ich rodziców”
„Kontakt uczniów ze środkami uzależniającymi”
Prowadzona ewaluacja nie wskazała na istnienie nowych problemów, potwierdziła diagnozę przeprowadzoną w poprzednich latach, zatem działania wychowawczo – profilaktyczne prowadzone do tej pory będą kontynuowane.
- A. Sukcesy wychowawcze:
- Uczniowie czują się w szkole dobrze, bardzo wysoko oceniają klimat wychowawczy szkoły
 - Uczniowie postrzegają nauczycieli jako wspierających, serdecznych, okazujących zrozumienie
 - Uczniowie udzielają się na rzecz innych – pomagają w nauce oraz w różnych innych zakresach swoim kolegom z klasy i szkoły, ponadto często są inicjatorami lub podejmują proponowane im akcje na rzecz pomocy innym
 - Szkoła postrzegana jest przez wszystkich członków społeczności szkolnej jako miejsce bezpieczne, wolne od różnego rodzaju przemocy, kradzieży, agresji i zagrożeń
 - Uczniowie są w większości zmotywowani do nauki, duża część uczniów uzyskuje bardzo dobre wyniki, czego potwierdzeniem jest rosnąca liczba promocji z wyróżnieniem
 - Uczniowie w większości charakteryzują się wysokim poziomem kultury osobistej, są empatyczni, wyrozumiali i cechują się umiejętnością akceptacji odmienności
 - Uczniowie dbają o mienie szkolne i o otoczenie szkoły
 - Uczniowie znają zasady zdrowego stylu życia, znaczna część deklaruje aktywne spędzanie czasu wolnego
- B. Problemy wychowawcze:
- Nieumiejętność radzenia sobie ze stresem, niska odporność na stres

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH W BIERUNIU

- Stale obniżający się poziom kultury języka uczniów (m.in. postrzeganie słów wulgarnych jako zwykłego elementu języka potocznego)
- Palenie papierosów, w tym również na terenie szkoły
- Traktowanie alkoholu jako naturalnego i pożądanego elementu spotkań towarzyskich
- Brak przekonania o bezwzględnej szkodliwości narkotyków
- Obserwowane u sporej grupy uczniów poczucie konieczności stałego bycia online
- Liberalizacja poglądów dotyczących przemocy w sieci
- Niska asertywność uczniów i problemy z odmawianiem
- Zwiększająca się liczba uczniów wykazujących problemy ze zdrowiem psychicznym (zaburzenia depresyjne lub inne)

C. Skuteczne metody:

- Ścisła współpraca z rodzicami uczniów; kontakty nie ograniczające się jedynie do klasowych zebrań rodziców z wychowawcą; obustronne inicjowanie kontaktów, szczególnie w sytuacjach problemowych
- Indywidualizacja kontaktów – czas poświęcany uczniowi przez wychowawcę / nauczyciela / pedagoga / dyrektora w sytuacji wystąpienia problemów lub niepokojących objawów
- Stałe pozytywne motywowanie
- Traktowanie uczniów jako partnerów do rozmów; wysłuchiwanie / zbieranie opinii uczniów w sprawach ich dotyczących
- Różnego typu zajęcia o charakterze integracyjnym
- Rozszerzanie oferty zajęć o charakterze wychowawczym i profilaktycznym o zajęcia prowadzone przez specjalistów spoza szkoły

D. Nieskuteczne metody:

- Wychowawstwo nauczyciela nie prowadzącego lekcji ze swoją klasą (lub z częścią klasy) – kontakt z klasą ograniczony do jednej lekcji godziny z wychowawcą
- Zdarzający się brak konsekwencji w działaniach nauczyciela
- Zdarzający się brak spójności w działaniu rady pedagogicznej

E. Wnioski:

- Relatywnie niski poziom występowania problemów wychowawczych
- Postawy, działania, zachowania uczniów są w większości zgodne z modelem absolwenta szkoły
- Niepokojące czy ryzykowne zachowania uczniów będą stale monitorowane i będą obiektem pracy wychowawczo – profilaktycznej
-

6. Opis czynników chroniących i czynników ryzyka – wnioski

A. Czynniki chroniące:

- Pozytywny system wartości uczniów
- Wychowanie w duchu tradycyjnych wartości; praktykowanie zasad wiary
- Silne więzi rodzinne oraz dobre relacje z bliskimi
- Wysoki poziom zadowolenia ze środowiska szkolnego
- Zadowolenie uczniów z kontaktów rówieśniczych oraz relacji z nauczycielami
- Dobry kontakt uczniów z wychowawcami

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH W BIERUNIU

- Duża świadomość uczniów dotyczących potencjalnych zagrożeń
- Nastawienie uczniów na pomoc innym i budowanie pozytywnych relacji społecznych
- Rozwój własnych zainteresowań
- Motywacja wewnętrzna do własnego rozwoju
- Sprecyzowane plany dotyczące przyszłości

B. Czynniki ryzyka:

- Internet jako główne źródło wiedzy; niedostateczna umiejętność selekcjonowania informacji
- Zachowania ryzykowne podejmowane w sieci – seksting, cyberbullying, bezkrytyczne nawiązywanie znajomości itp.
- Wysoka wrażliwość emocjonalna, podatność na frustrację, nieumiejętność radzenia sobie ze stresem
- Łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych
- Alkohol traktowany jako naturalny element spotkań towarzyskich

C. Wnioski:

- Dbałość szkoły o ofertę własnych zajęć pozalekcyjnych oraz propagowanie wartościowych zajęć funkcjonujących w środowisku lokalnym
- Stałe edukowanie uczniów w zakresie bezpiecznych zachowań w sieci
- Zintensyfikowanie działań wychowawczych odnoszących się do niwelowania wszelkich przejawów agresji słownej oraz innych przejawów niewłaściwego zachowania
- Wzmacnianie poczucia wartości uczniów, samoakceptacji
- Stwarzanie możliwości udziału uczniów w działaniach z zakresu wolontariatu; uwrażliwianie na potrzeby innych ludzi, zachęcanie do reagowania w sytuacji ujawnianych potrzeb innych

7. Cel główny programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły:

Wspieranie, a w razie potrzeby pomoc uczniowi we wszystkich sferach jego rozwoju: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej oraz współudział w przygotowaniu do dorosłego życia.

8. Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych warunków sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi ucznia
- 2) Kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych
- 3) Kształtowanie systemu pozytywnych wartości uczniów
- 4) Wspieranie uczniów w odkrywaniu i rozwijaniu ich zainteresowań
- 5) Rozwijanie potrzeb kultywowania tradycji lokalnych i narodowych
- 6) Podnoszenie jakości wzajemnych kontaktów interpersonalnych uczniów
- 7) Kształtowanie postaw promujących zdrowie
- 8) Wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów
- 9) kształtowanie i rozwijanie umiejętności krytycznego odbioru informacji
- 10) uczenie podejmowania świadomych i odpowiedzialnych wyborów
- 11) wspieranie rodziców w ich roli wychowawczej

- 12) zapobieganie zachowaniom ryzykownym
- 13) wsparcie w sytuacjach kryzysowych
- 14) minimalizowanie skutków podejmowania zachowań ryzykownych
- 15) uczenie postaw asertywnych, szczególnie umiejętności odmawiania i ochrony własnych praw

9. Strategie wychowawcze oraz profilaktyczne - Plan realizacji działań wychowawczo - profilaktycznych (załącznik nr 1)

Przedstawione strategie zakładają wspieranie ucznia we wszystkich sferach rozwoju: fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej oraz wykorzystanie wszystkich sześciu strategii profilaktycznych: informacyjnej, edukacyjnej, działań alternatywnych, wczesnej interwencji, zmian środowiskowych oraz zmian przepisów, poprzez działania adresowane do uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych.

10. Realizowane programy

W bieżącym roku szkolnym, z uwagi na nadal istniejące wysokie ryzyko zarażenia koronawirusem i zachorowania na Covid-19, stosując się do zaleceń i sugestii Ministerstwa Edukacji oraz Sanepidu, nie przewiduje się w szkole prowadzenia zajęć przez osoby nie będące pracownikami szkoły (chyba że sytuacja epidemiologiczna ulegnie radykalnej poprawie). W związku z tym programy, które realizowane były w szkole do tej pory (Program Profilaktyczny „Noe”, Program Profilaktyczny „Korekta”), w roku bieżącym prawdopodobnie nie odbędą się.

W sytuacji zaistnienia takiej potrzeby, tak jak do tej pory, stosowana będzie Szkolna Interwencja Profilaktyczna (będąca programem rekomendowanym przez MEN)

11. Współpraca

W celu realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego szkoła współpracuje m.in. z następującymi podmiotami:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Bieruniu
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bieruniu
- Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu
- Caritas Archidiecezji Katowickiej – Ośrodek Błogosławiona Karolina w Łędzinach
- Uniwersytet Humanistyczno- społeczny SWPS w Katowicach
- Teatr Rozrywki w Chorzowie, Teatr Stary W Krakowie, Teatr im. Słowackiego w Krakowie
- Narodowa Orkiestra Polskiego Radia w Katowicach, Filharmonia Śląska
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Katowicach
- Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Tychach
- Stowarzyszenie „Młodzi – Aktywni” w Łędzinach
- Bieruński Ośrodek Kultury „Jutrzenka”
- Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Mysłowicach
- Muzeum Czynu Powstańczego na Górze św. Anny

12. Ewaluacja

Ewaluacja prowadzona w roku szkolnym 2020 / 21 ma odpowiedzieć na następujące pytania:

A. Czy w szkole respektowane są normy społeczne?

Metoda: ankieta

grupa badawcza – wybrane klasy ze wszystkich poziomów, ok. 1/3 wszystkich uczniów

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH W BIERUNIU

termin: XI 2020

- B. Jak młodzież ocenia swoje kompetencje w zakresie radzenia sobie z sytuacjami trudnymi?
(przeprowadzenie badania planowane było w ubiegłym roku szkolnym, jednak z uwagi na nagłe przejście na nauczanie zdalne, jego przeprowadzenie było niemożliwe)
Metoda: ankieta
grupa badawcza – wybrane klasy ze wszystkich poziomów, ok. 1/3 wszystkich uczniów
termin: II - III 2021

Wyniki ewaluacji omówione zostaną podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej, na spotkaniach wychowawcy z rodzicami uczniów oraz podczas lekcji wychowawczych